

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фольклор та літературне краєзнавство

Освітня програма Середня освіта (польська мова та література)
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта
014.02 Мова і література (польська)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фольклор та літературне краєзнавство
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-44
E-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи. Консультації проводяться щосереди з 15.05 по 16.25. Можливі консультації у день проведення лекцій чи практичних занять, а також через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
<p>Фольклор та літературне краєзнавство входить до блоку обов'язкових дисциплін професійної підготовки здобувача освіти Цей курс покликаний формувати народнопоетичний світогляд філолога і майбутнього учителя, передбачає вивчення слов'янської міфології як первісного етапу побутування і розвитку фольклору, жанрів усної народної творчості в аспекті їх еволюції і генетичного зв'язку, вивчення народного побуту, звичаїв і традицій через жанрове розмаїття творів фольклору в їх історичному розвитку. Важливою складовою цієї дисципліни є також вивчення літературної історії краю, включаючи об'єкти літературного життя – бібліотеки, видавництва, періодичу, пам'ятні місця, «культурні гнізда», садиби, будинки-музеї.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Метою курсу є вивчення первісної слов'янської міфології, жанрів усної народної творчості, поглиблення навичок аналізу фольклорного тексту, а також поглиблення та розширення знань про культурні явища і традиції минулого, встановлення зв'язків між фольклором та художньою літературою. Важливим завданням навчальної дисципліни є вивчення матеріалів, пов'язаних з видатними постатями Прикарпаття, що презентують «Літературну карту Івано-Франківська та його області». Необхідно також з'ясувати роль і місце фольклору та літературного краєзнавства в системі шкільної гуманітарної освіти та специфіку їх викладання у школі.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти компетентностями, які допоможуть йому розуміти періодизацію фольклору; місце і роль фольклору в системі шкільної освіти, усвідомлювати зв'язки фольклору з літературою та історією. Знання жанрової системи слов'янського фольклору; давньої слов'янської міфології як його невід'ємної складової; тематики і проблематики фольклорних творів; місця і значення фольклору в мистецтві художньо-поетичного слова.</p> <p>Знання видатних постатей Прикарпаття, що презентують «Літературну карту Івано-Франківська та його області», в якій представлена літературна історія краю. Знання імен польських письменників Галичини та значення образу рідного краю у їхній творчості. Вміння аналізувати фольклорні твори з метою формування у школярів національно-патріотичної позиції, розвивати творче мислення, професійні здібності як майбутніх вчителів.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	18

самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	014 Середня освіта		Перший	Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Визначення фольклору. Слов'ян- ський фольклор. Жанровий склад слов'ян- ського фольклору.	Лекція / дискусія	11, 13, 16, 29, 31, 32, 35, 36, 38, 39, 41.	2		
Тема 1. Місце і роль фольклору в шкільному освітньому процесі. Специфіка використан- ня фольклорно- го матеріалу на уроках з української і зарубіжної літератури.	Практичне заняття / ди- скусія	12, 13, 16, 18, 30, 31, 34, 41, 43.	2	5	Протягом семестру
Тема 2. Обряд і обрядова поезія. Календарна обрядова поезія: зимовий, весняний, літній та осінній цикли у розмаїтті жанрів	Лекція / дискусія	1, 4, 11, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 35, 38, 40, 41.	2		

слов'янського фольклору.					
Тема 2. Слов'янська міфологія. Первісні вірування слов'ян. Пантеон богів, функції. Порівняльна характеристика слов'янської міфології.	Практичне заняття / дискусія	4, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 21, 26, 29, 31, 32, 35, 36.	2	5	Протягом семестру
Тема 3. Казки слов'янських народів. Проблема класифікації казок. Походження казок. Поетика казок. Казки про тварин.	Лекція / дискусія	10, 11, 18, 22, 29, 31, 37, 38.	2		
Тема 3. Чарівні казки. Фантастика у чарівних казках. Сюжетний склад чарівних казок слов'янських народів.	Практичне заняття / дискусія	10, 11, 18, 22, 29, 31, 37, 38.	2	5	Протягом семестру
Тема 4. Соціально-побутові казки. Соціальний конфлікт в соціально-побутових казках.	Практичне заняття / дискусія	10, 11, 18, 22, 29, 31, 37, 38.	2	5	Протягом семестру

Специфіка персонажів. Поетика соціально-побутових казок. Сатира в соціально-побутових казках.					
Тема 4. Літературне краєзнавство як предмет. Місце і роль літературного краєзнавства в системі шкільної гуманітарної освіти. Освітня та виховна функції літературного краєзнавства.	Лекція / дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2		
Тема 5. Літературне краєзнавство і українська література у системі шкільної освітньої програми: точки перетину, міждисциплінарний зв'язок.	Лекція / дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2		
Тема 5. Польські письменники Галичини: С. Вінценз, Карпінський, О. Дучимін-	Практичне заняття /дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2	5	Протягом семестру

ська.Творчі біографії письменників					
Тема 6. Тетралогія «На високій полонині»: історія життя гуцулів, їхньої культури, традицій. Жанрова специфіка. Художньо-естетичне значення книги.	Лекція / дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2		
Тема 6. Польський театр в Станіславові.	Практичне заняття /дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2	5	Протягом семестру
Тема 7. Розвиток польської культури в Галичині у ХІХ ст.	Практичне заняття/дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2	5	Протягом семестру
Тема 8. Образ Галичини у спогадах і літературних творах польських письменників, народжених чи пов'язаних з Україною.	Практичне заняття/дискусія	3, 5, 6, 7, 8, 9, 27, 28, 33, 42, 44.	2	5	Протягом семестру
Тема 9. Контрольна (тестова)	Контрольна робота	1-44.	2	10	Протягом семестру

робота за всіма темами лекційних і практичних занять					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 балів				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів				
7. Політика курсу					
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Агапкина, Т. А. Мифопоэтические основы славянского народного календаря. Весенне-летний цикл [Текст]. / Татьяна Алексеевна. Агапкина. М. : "Индрик", 2002. 816 с. (Традиционная духовная культура славян.Современные исследования.). 2. Белова, О. Легенды пограничья: проблемы описания и каталогизации: [фольклорные легенды в славян] / О. Белова // Славяноведение. 2008. № 6. С.14-18. 3. Бойко, Б. На камінних хрестах / Б. Бойко // Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. Ів.-Франківськ, 2006. № 7 січень-червень. С.71-73. 4. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. К., 1992. 5. Васильчук, М. Особливості викладання курсу "літературне краєзнавство" на філологічному факультеті вищої школи (з досвіду роботи в Коломийському інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника) / М. Васильчук // Краєзнавство. 2011. № 3. С. 67-70. 6. Васильчук, М. М. Літературне краєзнавство (Коломия і Коломийщина. XX ст.) [Текст]: навчально-методичний посібник. / Микола М. Васильчук. Коломия : МППФ "Берег", 2007. 112 с. 7. Васильчук, М. М. Профілі. Література і краєзнавство [Текст]: збірник статей / Микола Миколайович Васильчук. Коломия : Вік, 2012. 400 с. 8. Гаврилів, Б. Іван Франко в Станиславові: Історико-краєзнавче видання [Текст] / Богдан Гаврилів. Ів.-Франківськ : Тіповіт, 2006. 96 с. 9. Гаврилів, М. Вшанування пам'яті "Покутської трійці" на Прикарпатті / М. Гаврилів // Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. Ів.-Франківськ, 2006. № 7 січень-червень. С.16-17. 10. Герої казок, міфів, билин, персонажі фольклору; чарівні речі та місця // Слов'янський світ [Текст]: ілюстрований словник-довідник міфологічних уявлень, вірувань, обрядів, легенд та їхніх відлунь у фольклорі і пізніших звичаях українців, братів-слов'ян та інш. народ. / Упорядник О.А.Кононенко. К., 2008. С.616-645. 11. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народно-поетична творчість. К., 1983. 12. Давидюк В. Українська міфологічна легенда. Львів, 1992. 13. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. К., 1975. 14. Дей О.І. Українська народна балада. К., 1986. 					

15. Еремина В. Ритуал и фольклор. Л., 1991.
16. Єрушевич, Г. Мудрість східних слов'ян / Г. Єрушевич, Я. Мельник // Мудрість східних слов'ян: досвід логіко-пареміологічного збірника. (Навчально-метод. посіб.) / Г.Єрушевич, Я.Мельник. Ів.-Франківськ, 2002. С.5-60.
17. Життя етносу: соціокультурні нариси. К., 1997.
18. З живого джерела: Українські народні казки в записах, переказах та публікаціях українських письменників. К., 1990.
19. Календарно-обрядові пісні. К., 1967.
20. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості. К., 1989.
21. Знойко О. Міфи Київської землі та події стародавні. К., 1989.
22. Карпенко, С. Проблематика досліджень української народної казки у вимірі слов'янських культур / С. Карпенко // Міфологія і фольклор. 2013. № 2-3. С. 61-69.
23. Климчук, Ф. Традиційне весілля села Симоновичі / Ф. Климчук // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів, 1999. № 27 : Українська фольклористика. С. 185-274.
24. Коваль-Фучило, І. Ринцівки – українське Великоднє колядування (у контексті польського "дингуса-шмігуса" і білоруських волочобних пісень) / І. Коваль-Фучило // Календарна обрядовість у життєдіяльності етносу [Текст]: збірка наукових праць. Матеріали міжнародної наукової конференції "Одеські етнографічні читання". Одеса, 2011. С. 151-160.
25. Ковальчук, Н. А. Дослідження Арсенієм Авдєєвим народної драми в слов'янському контексті : [театрознавець та етнограф] / Н. А. Ковальчук // Науковий вісник ВНУ імені Л.Українки [Текст]: журнал. Луцьк, 2011. № 10 : Історичні науки. С. 131-136.
26. Костомаров М. Слов'янська міфологія. К., 1994.
27. Красзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. № 29 : січень-червень. Ів.-Франківськ : ВІЦ Ів.-Франківського обл. держ. центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2017. 79 с.
28. Красзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. № 28 : липень-грудень. – Ів.-Франківськ : ВІЦ Ів.-Франківського обл. держ. центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2016. 83 с.
29. Кравцов Н.И. Славянский фольклор /Н.И.Кравцов. М.: Изд-во Московского ун-та. 1976. 262 с.
30. Круть Ю.З. Хліборобська обрядова поезія слов'ян. К., 1973.
31. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. К., 2001.
32. Лозко Г. Українське народознавство. К., 1995.
33. Морозюк, В. К. За забралом літературного псевдоніма і криптоніма (письменники, публіцисти, літературознавці на сторінках галицьких видань ХІХ ст. - 40-х років ХХ ст.) [Текст]. Зшиток 2 : (Кот - Фра) / Володимир Карпович Морозюк. Ів.-Франківськ : Тіповіт, 2016. 142 с.
34. Національна символіка. К., 1990.
35. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. К., 1992.
36. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. К., 1994.
37. Пропп В. Исторические корни волшебной сказки. Л., 1986.
38. Пропп В. Поэтика фольклора. М., 1998.
39. Раденкович, Л. Некоторые актуальные вопросы славянской фольклористики сегодня / Л. Раденкович // Слов'янські обрії [Текст]: збірник наукових праць / НАН України,
40. Скуратівський В. Дідух: Свята українського народу. К., 1995.
41. Український фольклор: Критичні матеріали. К., 1978.
42. Цівкач О. М. Літературне краєзнавство. Польська література Прикарпаття (ХV – перша половина ХХ ст..) Хрестоматія. Частина І. /О.М.Цівкач. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 272 с.

43. Чубинський П. Мудрість віків: (Укр. народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського): У 2 кн.: К., 1995. Кн. 2.
44. Юзвенко, В. Українсько-польські фольклорні взаємини: концепція Івана Франка / В. Юзвенко // Етнос і культура [Текст]: часопис Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника: Збірник науково-теоретичних статей. Гуманітарні науки. Ів.-Франківськ. 2006. № 2-3. С.24-26.

Викладач _____